

STORTINGET

Innst. 417 S

(2025–2026)

Innstilling til Stortinget
fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Meld. St. 8 (2025–2026)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Samisk språk, kultur og samfunnsliv

Til Stortinget

Innledning

Regjeringen legger årlig fram en stortingsmelding om samisk språk, kultur og samfunnsliv. Årets melding, Meld. St. 8 (2025–2026), går gjennom rammebetingelsene som ligger til grunn for samepolitikken, på tvers av sektorer. Sametingets årsmelding er særskilt vedlegg.

I denne stortingsmeldingen oppsummerer regjeringen de rettslige, budsjettmessige og forvaltningsmessige rammebetingelsene som ligger til grunn for regjeringens samepolitikk. Meldingen inneholder også en kort redegjørelse av regjeringens mål og prioriteringer for samepolitikken i stortingsperioden. Det vises til at formålet med meldingen er å gi et kunnskapsgrunnlag for å forstå hvordan staten legger til rette for samisk språk, kultur og samfunnsliv og enkelte forhold som påvirker måloppnåelsen.

Komiteens behandling

Komiteen har invitert til og har mottatt skriftlige høringsinnspill i saken. De skriftlige innspillene er sammen med sakens dokumenter tilgjengelige på saksiden på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Konstane Marie Alvær, Isak Veierud Busch, Sigurd Kvammen Rafaelsen og Solveig Vestenfor, fra Fremskrittspartiet, Bjørn Larsen, Rune Midtun, Helge André Njåstad og Erlend Wiborg, fra Høyre, Mudassar Kapur og Tage Pettersen, fra Sosialistisk Venstreparti, Anne Lise Gjerstad Fredlund, fra Senterpartiet, Bengt Fasteraune, og fra Rødt, lederen Hanne Beate Stenvaag, viser til Meld. St. 8 (2025–2026) Samisk språk, kultur og samfunnsliv. Meldingen går gjennom rammebetingelsene som ligger til grunn for samepolitikken, på tvers av sektorer. Sametingets årsmelding er særskilt vedlegg til meldingen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, understreker betydningen av en helhetlig og langsiktig samepolitikk som bidrar til å sikre og videreutvikle samisk språk, kultur og samfunnsliv i tråd med Norges nasjonale og internasjonale forpliktelser.

Flertallet vil fremheve at samepolitikken har et solid rettslig grunnlag, blant annet i Grunnloven § 108, sameloven, menneskerettsloven og folkerettslige forpliktelser som ILO-konvensjon nr. 169. Dette innebærer et tydelig ansvar for staten til å legge til rette for at det samiske folk kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv.

Flertallet viser til at det fortsatt er betydelige utfordringer knyttet til samiske språk, og understreker betydningen av et tilgjengelig og likeverdig tjenestetilbud på samiske språk, særlig innen utdanning, helse, rettsve-

sen og offentlig forvaltning. God rekruttering og tilstrekkelig kompetanse i samiskspråklige tjenester er en forutsetning for at rettighetene kan realiseres i praksis.

Flertallet understreker betydningen av samarbeid mellom statlige myndigheter, kommunale og fylkeskommunale myndigheter og Sametinget og gjennomføring av reelle konsultasjoner i saker som berører samiske interesser. Videre framheves arbeidet med forsoning som fortsatt sentralt, basert på erfaringene fra fornorskningspolitikken.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil fremheve at arbeidet med samiske språk, samisk kultur og samisk samfunnsliv har vært gitt økt oppmerksomhet i inneværende stortingsperiode, blant annet gjennom økte bevilgninger til samiske formål og styrking av Sametingets rammebetingelser. Disse medlemmer merker seg videre at det er lagt vekt på en mer helhetlig oppfølging av samepolitikken gjennom tematiske meldinger og målrettede tiltak, noe som bidrar til å styrke kunnskapsgrunnlaget og til bedre samordning på tvers av sektorer.

Disse medlemmer vil særlig peke på at det i større grad er etablert en forståelse av samepolitikken som et tverrsektorielt ansvar, der ulike deler av forvaltningen må bidra innenfor sine ansvarsområder. Dette er etter disse medlemmers syn en forutsetning for å oppnå varige resultater.

Disse medlemmer vil understreke at styrking av samiske språk er avgjørende både for kulturens bærekraft og for gjennomføringen av forsoningsarbeidet. Arbeidet med å øke rekruttering til, kompetanse i og bruk av samiske språk i hele samfunnet må derfor videreføres og forsterkes.

Disse medlemmer vil videre fremheve at oppfølgingen av forsoningsarbeidet må være langsiktig og forpliktende og sees i sammenheng med konkrete tiltak som bidrar til å bygge opp igjen språk, identitet og tillit etter fornorskningspolitikken.

Disse medlemmer mener det er viktig å videreføre arbeidet med å styrke grunnlaget for bosetting, verdiskaping og utvikling i samiske områder. Et bærekraftig næringsliv, herunder både tradisjonelle samiske næringer og nye vekstmuligheter, er avgjørende for levende lokalsamfunn og for å sikre framtidig rekruttering til samisk språk og kultur.

Avslutningsvis vil disse medlemmer understreke betydningen av langsiktighet og forutsigbarhet i samepolitikken og at videre utvikling forutsetter et godt samspill mellom statlige myndigheter og samiske institusjoner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet merker seg at meldingen i hovedsak beskriver eksisterende rettslige, økonomiske og institusjonelle

rammer og i begrenset grad inneholder nye prioriteringer eller tydelige politiske veivalg. Sametinget selv peker på at meldingen i liten grad tilfører ny informasjon eller tydeliggjør regjeringens politiske ambisjoner.

Disse medlemmer understreker at samisk språk, kultur og historie er en viktig del av Norges kulturarv. Samtidig mener disse medlemmer at samepolitikken må bygge på prinsipper om likebehandling, lokaldemokrati, rettsikkerhet og ordinært folkestyre.

Disse medlemmer viser til at meldingen synliggjør en betydelig utvikling i samepolitiske virkemidler, institusjoner og økonomiske bevilgninger over tid. Sametinget har i dag en sammensatt rolle som både folkevalgt organ, forvaltningsorgan og konsultasjonspart overfor staten. Disse medlemmer mener dette reiser prinsipielle spørsmål knyttet til demokratisk kontroll, maktfordeling og balansen mellom ordinære demokratiske organer og særskilte institusjonelle ordninger.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets prinsipielle motstand mot forskjellsbehandling basert på etnisitet. Disse medlemmer mener derfor at samiske utfordringer bør ivaretas gjennom ordinære demokratiske valgte organer og generelle ordninger som gjelder alle innbyggere. Disse medlemmer viser i denne sammenheng til Fremskrittspartiets programfestede mål om at Sametinget skal avvikles, og at stemmerett ikke skal knyttes til etniske valgmanntall.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme nødvendige lovforslag som sikrer at samiske interesser ivaretas gjennom ordinære demokratiske folkevalgte organer, og fremme de nødvendige lovforslag slik at Sametinget nedlegges.»

Disse medlemmer viser videre til at norsk samepolitikk i stor grad bygger på ILO-konvensjon nr. 169. Disse medlemmer mener det er nødvendig med en prinsipiell gjennomgang av hvilke konsekvenser konvensjonen har fått for norsk lovgivning, arealforvaltning og demokratisk beslutningsmyndighet. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets standpunkt om at Norge bør tre ut av ILO-konvensjon nr. 169.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme en sak om å si opp Norges deltakelse i ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater i løpet av 2026.»

Disse medlemmer mener at konsultasjonsordningene mellom staten og Sametinget må praktiseres med større grad av åpenhet og innsyn. Etter disse medlemmers syn er det uheldig at prosesser som har

stor betydning for lokalsamfunn, næringsliv og arealforvaltning, i praksis skjer gjennom parallelle prosesser med begrenset offentlig innsyn.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det gis offentlig innsyn i konsultasjoner med Sametinget.»

Disse medlemmer viser til at Sametinget over tid har fått økt innflytelse i plan- og arealsaker, blant annet gjennom konsultasjoner og innsigelsesordninger. Disse medlemmer mener areal- og næringskonflikter må håndteres gjennom åpne og ordinære demokratiske prosesser hvor alle berørte interesser gis likeverdig medvirkning. Disse medlemmer mener derfor Sametingets særskilte innsigelsesrolle i kommunale og regionale plan- og arealsaker bør avvikles.

På denne bakgrunn fremme disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med lovforslag som fjerner innsigelsesretten til Sametinget i kommunale og regionale plan- og arealsaker.»

Disse medlemmer mener tiltak for samisk språk og kultur må være målrettede, kunnskapsbaserte og etterprøvbare og ikke bidra til økt byråkrati eller permanente særordninger. Disse medlemmer stiller spørsmål ved utviklingen hvor stadig flere stipendordninger, tilleggspoeng og særordninger knyttes til språk og etnisk tilhørighet, og mener utdanningssystemet i størst mulig grad bør bygge på like regler for alle elever.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at stipender og særordninger for elever med rettighetspråk i videregående skole fjernes.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å fjerne tilleggspoeng for morsmålsksamen i videregående skole.»

Disse medlemmer mener samisk språk- og kulturarbeid i større grad bør ivaretas gjennom ordinære nasjonale, regionale og kommunale ordninger fremfor gjennom stadig flere særskilte institusjoner og parallelle systemer. Disse medlemmer mener dette vil bidra til større demokratisk forankring, bedre ressursbruk og økt legitimitet.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan samisk språk- og kulturarbeid i større grad kan ivaretas gen-

nom ordinære nasjonale, regionale og kommunale ordninger fremfor gjennom særordninger.»

Disse medlemmer viser til at Finnmarksloven har bidratt til omfattende konflikter og uklarheter knyttet til eiendomsforhold, forvaltning og rettighetsforståelse i Finnmark. Disse medlemmer mener derfor det er behov for å gjennomgå lovens konsekvenser, og viser til Fremskrittspartiets standpunkt om at Finnmarksloven bør oppheves.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme lovforslag om å oppheve Finnmarksloven.»

Disse medlemmer understreker at forsoning best oppnås gjennom åpenhet, respekt, likebehandling og felles demokratiske løsninger og ikke gjennom økt institusjonalisering, særordninger eller ordninger som kan bidra til økt konfliktnivå mellom ulike grupper og interesser.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyres samepolitikk bygger på gjensidig respekt og solidaritet, der vi tar vare på mangfoldet som en berikelse for hele landet. Disse medlemmer understreker at arbeidet med å følge opp Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport er en av vår tids viktige oppgaver for å sikre reelt likeverd mellom majoritets- og minoritetsbefolkningen i Norge.

Disse medlemmer peker på at vi må sikre og videreutvikle de samiske språkene. For å lykkes med dette, og for å snu en sårbar språksituasjon, mener disse medlemmer det er helt avgjørende å trappe opp rekrutteringen av lærere med samisk språkkompetanse samt sikre utviklingen av gode, moderne og digitale læremidler.

Disse medlemmer ser et stort potensial i å utvikle samisk kultur og samiske tradisjoner, som joik og duodji, også som en del av kulturnæringen. Samisk kultur har en egenverdi, men representerer også et uførløst potensial for verdiskaping og arbeidsplasser. Disse medlemmer viser i den forbindelse til Høyres alternative statsbudsjett, hvor vi foreslår å gjeninnføre gaveforsterkningsordningen. Dette er et målrettet tiltak som vil stimulere til økt privat finansiering og komme samiske kulturinstitusjoner og -prosjekter direkte til gode.

Disse medlemmer understreker at det for Høyre er viktig å finne en god balanse mellom tradisjonell samisk arealbruk, som reindrift, og samfunnets behov for ny næringsutvikling og det grønne skiftet. Disse medlemmer mener det er avgjørende med gode og tidlige prosesser for å sikre sameksistens, slik at man kan både ivareta det materielle grunnlaget for samisk kultur og samtidig legge til rette for fremtidig verdiska-

ping og kraftproduksjon. Disse medlemmer understreker betydningen av samarbeid mellom statlige myndigheter, kommunale og fylkeskommunale myndigheter og Sametinget og gjennomføring av reelle konsultasjoner i saker som berører samiske interesser.

Disse medlemmer merker seg Sametingets merknad om at meldingen i større grad burde ha tydeliggjort regjeringens politiske ambisjoner og pekt ut retningen for nødvendige prioriteringer.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt vil understreke at styrking av samisk språk, kultur og samfunnsliv er en grunnleggende forutsetning for å oppfylle Norges forpliktelser overfor samene som urfolk og for å sikre og realisere samers rettigheter. Disse medlemmer viser til Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport, som dokumenterer alvorlige og langvarige konsekvenser av fornorskningspolitikken, og vil understreke at forsoning ikke kan vedtas, men må bygges gjennom konkret politikk over tid. Etter disse medlemmers syn gir meldingen en god situasjonsbeskrivelse, men den mangler i for stor grad tydelige prioriteringer, forpliktende tiltak og klare ansvarsforhold. Disse medlemmer etterlyser derfor en mer offensiv og systematisk oppfølging av kommisjonens anbefalinger, herunder hvordan tiltak faktisk skal bidra til å gjenoppbygge tillit til offentlige myndigheter.

Disse medlemmer vil fremheve at de samiske språkene er en bærebjelke i samisk samfunnsliv. Samtidig er det godt dokumentert at språkkretighetene i stor grad ikke realiseres i praksis, særlig utenfor forvaltningsområdet. Disse medlemmer mener meldingen i for liten grad adresserer dette gapet, og vil understreke behovet for et sterkere statlig ansvar for oppfølging av språkkretighetene, bedre finansiering av kommuner og fylkeskommuner samt en systematisk oppbygging av samiskspråklig kompetanse. Disse medlemmer vil særlig understreke at retten til å bruke samisk i møte med det offentlige må være reell i hele landet og ikke avhenge av bosted.

Disse medlemmer viser til at samiske innbyggere har rett til likeverdige offentlige tjenester. Erfaringer fra tidligere behandlinger viser imidlertid at mange fortsatt møter en velferdsstat som ikke er tilstrekkelig tilpasset språk og kultur. Disse medlemmer mener meldingen i for liten grad konkretiserer hvordan dette skal følges opp, og vil understreke behovet for tydeligere nasjonal styring, målrettede kompetansetiltak i hele velferdssektoren og økonomiske rammer som gjør kommunene i stand til å levere. Disse medlemmer vil peke på at dette særlig gjelder innen helse- og omsorgstjenester, oppvekst og barnevern.

Disse medlemmer merker seg meldingens omtale av utfordringer knyttet til rekruttering av samisk-

språklig personell og vil understreke at dette er en av de største barrierene mot likeverdige velferdstjenester for samiske innbyggere. Etter disse medlemmers syn er det behov for en mer helhetlig og offensiv innsats for å styrke utdanningstilbudene i og på samisk, bedre rekrutteringen og sikre gode rammevilkår for ansatte med samisk språkkompetanse.

Disse medlemmer vil videre understreke betydningen av Sametinget som representativt organ for samene i Norge og mener det er nødvendig å styrke konsultasjonsordningene og sikre reell medvirkning i saker som berører samiske interesser. Disse medlemmer vil også peke på at samiske språk, samisk kultur og samisk samfunnsliv er tett knyttet til naturgrunnlaget, og at hensynet til samers rettigheter derfor må tillegges større vekt i arealforvaltningen. Disse medlemmer mener at menneskerettslige forpliktelser etter både Grunnloven og internasjonale konvensjoner som Norge er bundet av, må være styrende i alle saker som berører samiske forhold.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge fram en helhetlig plan for oppfølging av Sannhets- og forsoningskommisjonens anbefalinger, med tydelige prioriteringer, ansvar og framdrift, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

«Stortinget ber regjeringen styrke oppfølgingen av samiske språkkretigheter, herunder sikre at retten til å bruke samisk i møte med det offentlige blir reell i hele landet, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

«Stortinget ber regjeringen legge fram en plan for å styrke rekruttering og kompetanse i samiske språk, særlig i barnehage, skole og offentlige tjenester, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

«Stortinget ber regjeringen rapportere til Stortinget om status for oppfølgingen av tiltak for samiske språk, samisk kultur og samisk samfunnsliv i de årlige budsjettene og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Disse medlemmer viser til Sametingets årsmelding for 2025, og merker seg det store og mangfoldige arbeidet som gjøres for å styrke samisk kultur, språk og samfunnsliv.

I lys av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport og Stortingets behandling av denne mener disse medlemmer at det er viktig å holde et sterkt fokus på arbeidet med forsoning og det å styrke samisk språk, kultur og samfunnsliv. Disse medlemmer understreker hvor viktig det er at Norges folkerettslige forpliktelser blir etterlevd. Disse medlemmer understreker også ansvaret kommuner og fylkeskommuner har for å gi den samiske befolkningen gode og likeverdige

velferdstilbud, og peker på at økonomien i kommunesektoren er vesentlig i dette bildet.

Disse medlemmer peker på at Meld. St. 8 (2025–2026) ikke inneholder noen tiltak med økonomiske og administrative konsekvenser, og merker seg uenigheten mellom regjeringen og Sametinget om den økonomiske situasjonen for Sametinget. Disse medlemmer merker seg at Sametinget peker på at de årlige meldingene i liten grad har bidratt til å styrke Sametinget økonomisk, og at Sametinget peker på stor forskjell mellom budsjettbehovene og de faktiske bevilgningene som gis. Disse medlemmer merker seg også Sametingets bekymring for at andelen av statsbudsjettet som settes av til samiske formål, har vært fallende eller stått på stedet hvil de siste 20 årene, og at Sametingets andel av de samlede bevilgningene til samiske formål er fallende. Sametinget peker på at budsjettspørsmål er unnatt fra konsultasjonsplikten i sameloven, noe Sametinget oppfatter som manglende formell medbestemmelse.

På bakgrunn av dette fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sammen med Sametinget evaluere Sametingets budsjettordning og om at det utredes en ordning som medfører budsjettprosesser der Sametinget sikres reell medbestemmelse.»

Disse medlemmer mener styrking av samisk språk er svært viktig, sett i lys av den omfattende forfnorskingspolitikken som har vært ført. Samiske forvaltningskommuner og samiske språksentre er to sentrale virkemidler for å styrke samisk språk. Gjennom høring til statsbudsjettet for 2026 og i møter med samiske kommuner på komitéreise har det etter disse medlemmers syn kommet tydelig fram at midlene til tospråklighet i samiske forvaltningskommuner ikke strekker til, og at kommunene må bruke frie midler på å dekke økte utgifter til tospråklighet. Dette er særlig utfordrende i små kommuner, i en situasjon hvor mange kommuner har dårlig økonomi og må prioritere hardt mellom gode formål.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen se på muligheter for å styrke de økonomiske rammebetingelsene for de samiske forvaltningskommunene og komme tilbake til Stortinget innen rimelig tid.»

«Stortinget ber regjeringen styrke de samiske språksentrene og komme tilbake til Stortinget på egnet vis innen rimelig tid.»

I NOU 2016:18 Väibmogiella/Hjertespråket ble det foreslått å opprette et samisk språkombud, som et overordnet organ som skal påse at språk- og opplæringsret-

tighetene til samiske språkbrukere blir oppfylt. Dette løftes i Sametingets årsrapport fram som et sentralt tiltak.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i samarbeid med Sametinget og andre relevante aktører starte arbeidet med opprettelsen av et samisk språkombud.»

Disse medlemmer viser til at det har vært pekt på behovet for samiske læremidler, noe også Sametinget påpeker i Meld. St. 8. Det er økende fokus generelt i samfunnet på fysiske læremidler og at digitale læremidler ikke fullt ut kan erstatte fysiske læremidler.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at tilgangen til flere fysiske læremidler på samisk i skoleverket bedres.»

Disse medlemmer viser til stortingsmeldingens omtale av at krisesenterlova har blitt endret med en lovfesting av at de særskilte rettighetene til samer skal ivaretas i krisesentertilbudet. Disse medlemmer støtter denne tydeliggjøringen av ansvaret til kommunene, men vil peke på de særskilte utfordringene med krisesentertilbudet i Indre Finnmark etter at det samiske krise- og incestsenteret i Karasjok ble lagt ned i 2019. Disse medlemmer mener at satellittløsningen mellom Alta og Karasjok ikke er tilstrekkelig, og mener den ordinære krisesenterfinansieringen ikke er tilpasset et særskilt tilbud for den samiske befolkningen. Samtidig som alle krisesentre skal ivareta rettighetene til samer, er det behov for et samisk krisesenter, hvor staten må ta et større ansvar for finansiering.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge en plan for å styrke et samiskspråklig krisesentertilbud til den samiske befolkningen, særlig i Finnmark, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Disse medlemmer viser til at de de siste årene har vært flere store utbyggingssaker i samiske områder, som Fosen-saken, Nussir-gruva og beslutningen om å elektrifisere anlegget på Melkøya, som har skapt høyt konfliktnivå og dessverre også brudd på urfolks rettigheter. Sametingsvalgundersøkelsen 2025 viser at hele seks av ti velgere ved sametingsvalg har lav tillit til norske myndigheter. Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport peker videre på at oppfølgingen av Fosen-saken særlig har vært med på å svekke tilliten i den samiske befolkningen til norske myndigheter.

Disse medlemmer vil peke på at troen på at man blir hørt og lyttet til, at man har en rettferdig sjanse, og at rettssystemet faktisk jobber for en, er helt grunnleggende for tilliten mellom individ og myndigheter og mellom majoritet og minoritet i samfunnet – tillit som tar lang tid å bygge opp, men som vi også vet kan rives ned på kort tid. Disse medlemmer vil understreke at energi- og arealpolitikken Stortinget og regjeringen velger å føre fremover, vil være viktig for mange samers tillit til norske styresmakter.

Disse medlemmer mener at det vedtatte hurtigsporet om å bygge ut ny vindkraft i Finnmark med tilhørende kraftlinjer, anleggsveier og annen infrastruktur vil ha betydelige konsekvenser for eksisterende samiske næringer, og for naturen, som er det materielle grunnlaget for samisk kultur. Likevel har verken næringsutøvere i reindriften eller Sametinget, som samenes folkevalgte organ, blitt konsultert i forkant av avgjørelsen om å elektrifisere Melkøya, til tross for at nettopp samiske næringer og samisk kultur vil merke den samlede belastningen, og denne belastningen utgjør en trussel mot tradisjonelle samiske næringer, samisk kultur og samisk naturgrunnlag.

Disse medlemmer peker på at i omstillingen til et mer miljøvennlig samfunn er man som samfunn avhengig av å finne løsninger som ikke overkjører urfolks rettigheter, og at man må unngå løsninger som skaper unødvendig splid og konflikt. Disse medlemmer viser til Representantforslag 127 S (2025–2026), jf. Innst. 231 S (2025–2026), fra representanter fra Rødt, og forslagene som ble stilt der om en samlet vurdering av de kumulative effektene for reindriften av utbygging av vindenergi, nettutbygging og andre inngrep og konsekvensene for samisk kultur.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet mener det er viktig å sørge for at samiske språk og samisk kultur blir tilgjengelig for flere. Det er viktig for å opprettholde og utvikle samiske språk og kultur, samtidig som det er et viktig bidrag i arbeidet for forsoning. Samiske innbyggere skal sikres gode tjenestetilbud, og språklige og kulturelle behov og rettigheter skal ivaretas. Det er viktig at det er god dialog og bredt samarbeid mellom de ulike forvaltningsnivåene og Sametinget. Dette medlem mener det framover blir viktig at samisk språkopplæring i barnehager og skoler må styrkes, og det må aktivt jobbes med å øke rekruttering til og redusere frafall fra samisk språkopplæring. Dette medlem forventer at regjeringen sørger for god samordning blant annet mellom de ulike departementene.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen fremme nødvendige lovforslag som sikrer at samiske interesser ivaretas gjennom ordinære demokratiske folkevalgte organer, og fremme de nødvendige lovforslag slik at Sametinget nedlegges.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen fremme en sak om å si opp Norges deltakelse i ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater i løpet av 2026.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen sørge for at det gis offentlig innsyn i konsultasjoner med Sametinget.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med lovforslag som fjerner innsigelsesretten til Sametinget i kommunale og regionale plan- og arealsaker.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at stipender og særordninger for elever med rettighetsspråk i videregående skole fjernes.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å fjerne tilleggspoeng for morsmåleksamen i videregående skole.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen utrede hvordan samisk språk- og kulturarbeid i større grad kan ivaretas gjennom ordinære nasjonale, regionale og kommunale ordninger fremfor gjennom særordninger.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen fremme lovforslag om å oppheve Finnmarksloven.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt:

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen legge fram en helhetlig plan for oppfølging av Sannhets- og forsoningskomisjonens anbefalinger, med tydelige prioriteringer, ansvar og framdrift, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen styrke oppfølgingen av samiske språkrettigheter, herunder sikre at retten til å bruke samisk i møte med det offentlige blir reell i hele landet, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen legge fram en plan for å styrke rekruttering og kompetanse i samiske språk, særlig i barnehage, skole og offentlige tjenester, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen rapportere til Stortinget om status for oppfølgingen av tiltak for samiske språk, samisk kultur og samisk samfunnsliv i de årlige budsjettene og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Forslag 13

Stortinget ber regjeringen sammen med Sametinget evaluere Sametingets budsjettordning og om at det utredes en ordning som medfører budsjettprosesser der Sametinget sikres reell medbestemmelse.

Forslag 14

Stortinget ber regjeringen se på muligheter for å styrke de økonomiske rammebetingelsene for de samiske forvaltningskommunene og komme tilbake til Stortinget innen rimelig tid.

Forslag 15

Stortinget ber regjeringen styrke de samiske språksentrene og komme tilbake til Stortinget på egnet vis innen rimelig tid.

Forslag 16

Stortinget ber regjeringen i samarbeid med Sametinget og andre relevante aktører starte arbeidet med opprettelsen av et samisk språkombud.

Forslag 17

Stortinget ber regjeringen sikre at tilgangen til flere fysiske læremidler på samisk i skoleverket bedres.

Forslag 18

Stortinget ber regjeringen legge en plan for å styrke et samiskspråklig krisesentertilbud til den samiske befolkningen, særlig i Finnmark, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Rødt.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til meldingen og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k:

Meld. St. 8 (2025–2026) – Samisk språk, kultur og samfunnsliv – vedlegges protokollen.

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 28. mai 2026

Hanne Beate Stenvaag

leder

Konstanse Marie Alvær

ordfører

